

Raforkumálastjóri
Jarðhitadeild

SKÝRSLA UM ATHUGANIR VARDANDI
BORANIR EFTIR KÖLDU VATNI AÐ ASI
I ÁSHREPPI, RANGÁRVALLASÝSLU

Eftir

Jón Jónsson

Desember 1962

21.12.62

Inngangur

Samkvæmt ósk ábúenda á jörðinni Ási í Áshreppi voru þar gerðar athuganir á aðstöðum til borana eftir köldu vatni þann 6. 7. 1962, því neyzluvatn er mjög slæmt á þessum stað. Jafnframt var athugaður staður í mýri fyrir neðan bæina, þar sem talið var mögulegt að jarðhiti nokkur gerði vart við sig. Fara hér á eftir niðurstöður þessara athugana.

Jarðlög

Bærinn Ás stendur á lágu holti, sem allt er hulið þykkum jarðvegi, sem upprunanlega virðist a.m.k. að mestu leyti hafa verið mýri.

Undir jarðveginum er sandur, sem vafalaust er myndaður af framburði jökulvatna, einkum Þjórsár, á þeim tíma er jökull síðustu ísaldar var að hörfa af landinu og sjór stób herra en nú. Undirlag jarðvegsins er því fornir sandar. Gera má ráð fyrir að roksandsmyndanir séu einnig innan um þetta. Víða, og líklega víðast hvar, eru efstu lög sandsins samanbökuð í nokkuð þetta sandsteinsklöpp vegna járnútfellinga. Klöppin er þó ekki fastari en svo að vinna má hana með handverkförum. Sandsteinsklöppin er víðast hvar væntanlega ekki yfir 2 m þykk, en neðan við hana er von um að fá megi hreint og gott vatn úr sandlögnum. Undir sandinum tekur berggrunnurinn við, en hann sést óvíða á þessum slóðum. Þó kemur fast berg fram í lækjarfarvegi rétt vestan við bæina og virðist það eins konar grágrýti, fornlegt nokkuð og fágæð af jökli.

Niðurstöður

Talið er ráðlegt að bora svo sem 1-2 m niður í fasta bergið. Eru vonir til að gott vatn fáiist úr áður nefndum sandlögum. Áætlað dýpi borholu er 15-20 m, en vel má vera að bora þurfi fleiri en eina holu, og að sjálfsögðu verður að dæla vatninu upp. Fóðra verður holurnar til þess að útiloka yfirborðsvatn.

Ölkelda

Varðandi hugsanlegan jarðhita á þessum stað er það að segja, að í nýri fyrir neðan binn er dý, sem að sögn ekki frýs. Þó er vatnið kalt. Sýnishorn af vatninu var tekið og hefur það nú verið efnagreint. Niðurstöður af þeirri rannsókn staðfesta það álit, sem látið var í ljós á staðnum, að hér er um að ræða kalt ölkelduvatn. Áður en meira er um þetta vatn sagt, væri ítarlegri efnagreining á því æskileg. Þó virðist svo mikið í því af fluor (F) að ekki er ráðlegt að drekka það að staðaldri. Efnagreiningin fer hér á eftir.

Víðnám ohm x cm v/25°C	1368
Sýrustig (pH)	10,85
Harka (CaCO ₃)	10,6 mg/l
Klorid (Cl ⁻)	32,7 "
Fenolftaleín alkalitet sem CaCO ₃	180,5 "
Metyl-orange " " "	253,0 "
Fluor (F)	4,0 "
Steinefni	476,0 "
Kísilsýra (SiO ₂)	105,6 "
Súlfat (SO ₄ ⁻⁻⁻)	21,1 "